

Lagstiftningsområden

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

På den här sidan hittar du lagstiftningsområden och dess rapporteringspunkter. Lagstiftningsområdena ersätter de tidigare kontrollområdena. Punkterna används bland annat när kontrollmyndigheterna varje år rapporterar den utförda kontrollen och resultatet av den till Livsmedelsverket.

Om lagstiftningen

På alla sidor om lagstiftningsområdena och rapporteringspunkterna finns relevant lagstiftning samlad till höger. Där kan du klicka dig vidare och både få information om lagstiftningen och komma direkt till de olika lagarna och förordningarna.

Bakgrund

Lagstiftningen utvecklas hela tiden. Nya rättsakter kommer till och andra försvinner. De tidigare kontrollområdena täckte inte all lagstiftning. De hade störst fokus på hygien och mikrobiologiska faror, medan kemiska faror, redlighet och spårbarhet fick allt större utrymme både i lagstiftningen och i kontrollen.

Kontrollområdena var inte heller tillräckligt detaljerade, all kontroll som utfördes kunde inte rapporteras och de gjorde inte tillräckligt bra uppföljningar och analyser möjliga. Därför har en ny struktur tagits fram som tydligare beskriver och speglar den lagstiftning som finns och de kontroller som ska utföras med stöd av denna. Strukturen kallar vi "Lagstiftningsområden".

Hur fungerar lagstiftningsområdena?

Lagstiftningsområdena synliggör den mycket omfattande lagstiftning som finns inom livsmedelsområdet. Områdena kategoriserar och systematiserar rättsakterna och ska användas för rapportering och uppföljning av kontrollen.

Lagstiftningsområdena var från början 14 stycken, A – N, samt ett område "övrigt", O. Från och med 2024 års kontroll tillkom område Q - Kontaktmaterial – tillverkning, förädling och distribution. Ett lagstiftningsområde kan ibland omfatta många olika rättsakter, medan andra områden bara omfattar ett fåtal akter.

Lagstiftningsområdena är:

- A - Administrativa krav
- B - Allmän livsmedelsinformation
- C - Särskild märkning och information
- D - Skyddade beteckningar
- E - Handelsnormer
- F - Varustandarder
- G - Livsmedel för särskilda grupper
- H - Spårbarhet
- I - Särskilda ingredienser och processhjälpmedel
- J - Grundförutsättningar, hygien
- K - HACCP-baserade förfaranden
- L - Specifika hygienkrav på egenkontroller

M - Handel inom EU, import och export

N - Dricksvattenanläggningar

O - Övrigt

Q - Kontaktmaterial – tillverkning, förädling och distribution

Områdena kan delas in i fyra kategorier:

- Administrativa krav (A)
- Information (B – G)
- Hygien (I – L, N)
- Handel (H, M)

Några av områdena passar in i flera kategorier, men områdets huvudsakliga tillhörighet anges i parentes.

Om rapporteringspunkter

Under varje lagstiftningsområde finns ett antal rapporteringspunkter. Den utförda kontrollen och dess resultat ska varje år rapporteras till Livsmedelsverket utifrån punkterna. I varje punkt beskrivs vilken rättsakt som gäller och det ges en kort vägledande text till vilken kontroll som ska rapporteras under den aktuella punkten. För vissa lagstiftningsområden ges även en inledande kort beskrivning av området eller en del av området.

Om tillämpning och avgränsningar

Avgränsningar

De nya lagstiftningsområdena ska användas vid kontroll av anläggningar och verksamheter i leden efter primärproduktionen. De gäller alltså inte länsstyrelsernas livsmedelskontroll.

De gäller för anläggningar som är godkända eller registrerade och för dricksvattenanläggningar. Alla områden är dock inte aktuella för alla typer av anläggningar och verksamheter.

Följande omfattas inte av lagstiftningsområdena:

- Livsmedelsverkets kontroll vid gränskontrollstationerna.
- Besiktning av djur före och efter slakt.
- Kontroller som ska rapporteras till Jordbruksverket, till exempel kontroll av djurskydd och animaliska biprodukter (ABP). De ingår däremot i Livsmedelsverkets egna rapporteringssystem för den kontroll som Livsmedelsverket utför.

Inte uttömmande

Rapporteringspunkterna innehåller inte nödvändigtvis alla regler som är tillämpliga. Uppdateringar och ändringar av lagstiftningen sker löpande. Lagstiftningsområdena och rapporteringspunkterna kan komma att bli reviderade från år till år framförallt då större förändringar sker i lagstiftningen. Kontrollmyndigheten måste dock alltid försäkra sig om att kontrollen sker mot gällande rättsakter.

Inget prioriteringsverktyg eller rubriker i kontrollrapporten

Lagstiftningsområdena är inte ett sätt att prioritera kontrollen. Områdena är alltså inte inbördes rangordnade, ett område är inte viktigare än ett annat. Prioriteringar av kontrollen sker i den nationella planen för kontroll i livsmedelskedjan (NKP) bland annat genom de operativa målen, genom riskklassning av anläggningar och i kontrollmyndighetens egna kontrollplaner.

Det är inte alltid lämpligt att använda lagstiftningsområdena som rubriker i kontrollrapporter. Vissa områden benämns med generella ord och är ofta inte så beskrivande så att livsmedelsföretagaren, det vill säga mottagaren av kontrollrapporten, förstår vad som menas.

Beskrivningen som ges till områdena och punkterna är ofta bara tillräckliga för att förstå vilken kontroll som ska rapporteras under respektive punkt. Vägledning för hur kontrollen ska utföras finns på andra ställen i Kontrollwiki, utifrån vilket område det gäller.

Myndighetsrapportering

Senast uppdaterad 14 juni 2024 Ansvarig grupp SV_KL